

Metodologia de calcul a volumului producției globale agricole în prețuri curente și comparabile

1. Dispoziții generale

Această metodologie este elaborată în scopul determinării volumului producției agricole globale în Republica Moldova și se utilizează pentru a calcula producția agricolă în prețuri comparabile și curente, indicele total a volumului fizic al producției agricole, indicii individuali a volumului fizic pentru fiecare tip de producție agricolă.

Volumul producției agricole globale – este indicatorul generalizator al producției agricole, care reprezintă valoarea totală a producției pe gospodăriile de toate categoriile - întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației. La rândul său, producția producătorilor agricoli este constituită din următoarele elemente:

- valoarea produselor finite agricole. Aici se include costul produselor, care au trecut ciclul complet de producție în agricultură și care sunt gata pentru utilizare atât pentru consumul final al populației, cât și pentru prelucrarea industrială, pentru export și consumului intern în cadrul procesului de producție din agricultură;
- valoarea cultivării plantațiilor multianuale până la intrarea pe rod

Volumul producției agricole globale este format din suma producției vegetale și animale.

2. Determinarea volumului de producție agricolă în expresie naturală

2.1. Producția vegetală

Recolta globală a culturilor agricole se determină ca volumul de producție (de fapt colectate) a culturilor agricole recoltat de pe toată suprafața însămânțată (plantată) în anul de raport.

Recolta globală a culturilor agricole în gospodăriile de toate categoriile este formată din suma producției globale a culturilor agricole din toate întreprinderile și organizațiile care produc producție agricolă, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației.

Informația privind recolta globală a culturilor agricole în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) mari¹ se colectează de organele statistice prin metoda cercetării exhaustive (rapoarte statistice privind recolta globală) a acestei categorii de producători.

Datele privind recolta globală a micilor producători agricoli (gospodăriile țărănești (de fermier) mici și gospodăriile populației)² se calculează în baza cercetărilor statistice selective, în cadrul cărora se determină structura suprafețelor însămânțate cu culturi agricole (separat pe gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației). Calcularea recoltei globale se efectuează prin înmulțirea recoltei medii, primite în baza cercetărilor statistice selective, cu suprafața însămânțată pentru fiecare cultură aparte.

Recolta globală a culturilor cerealiere și leguminoase se ia în calcul în masă după finisare, a floarei soarelui și sfeclei de zahăr – în masă de echivalare, a tutunului – în masa frunzelor uscate, iar a celorlalte culturi - în masa inițial înregistrată.

Conform Sistemului European a Conturilor Economice pe agricultură și silvicultură în componența producției vegetale se includ următoarele grupe de produse:

- 01 Culturi cerealiere și leguminoase
- 02 Culturi tehnice
- 03 Culturi pentru nutreț
- 04 Legume
- 05 Cartofi
- 06 Fructe și struguri
- 09 Alte culturi

Lista detaliată a produselor este prezentată în Anexa 1 a Metodologiei.

2.2. Producția animalieră

Producția animalieră este determinată de volumul producției, primite pe parcursul întreținerii animalelor și păsărilor, precum și volumul creșterii animalelor și păsărilor (obținerea

¹ în continuare – producătorii mari

² în continuare – producătorii mici

produșilor vii, sporul de masă primit la creștere și îngrășare). Informația privind producția animalieră a producătorilor mari, care au la balanță animale, se colectează de organele statistice prin metoda cercetării exhaustive (rapoarte statistice privind starea sectorului zootehnic) a acestei categorii de producători.

Pentru a calcula volumul producției animaliere la micii producători agricoli, se utilizează datele privind productivitatea animalelor și păsărilor din cercetările statistice selective.

În componența producției animaliere se includ:

11. Animale
 - 11.1. Bovine vii
 - 11.2. Porcine vii
 - 11.4. Ovine și caprine vii
 - 11.5. Păsări agricole vii
 - 11.6. Alte tipuri de animale vii
12. Produse animaliere
 - 12.1. Lapte proaspăt
 - 12.2. Ouă proaspete
 - 12.3. Alte produse animaliere

Nu se includ în volumul producției agricole produsele primare primite, ca urmare a pescuitului și creșterii peștelui, vânătoarei, colectării fructelor și pomușoarelor sălbatice și altor produse naturale finite, precum și produsele primite în urma sacrificării animalelor (carne, pielicele), produsele derivate a produselor agricole primare (făină, ulei vegetal și animal ș.a.).

3. Prețurile

Sursa datelor trimestriale privind prețurile la produsele vegetale și animale sunt cercetările trimestriale pentru diferite de categorii de producători agricoli:

- pentru producătorii mari – datele cercetării exhaustive vizând cantitatea și valoarea producției agricole vândute;
- pentru producătorii mici – datele cercetărilor statistice selective.

4. Calculul valorii producției agricole globale

Calculul volumului producției agricole globale se efectuează trimestrial și anual.

Pentru estimarea valorică a producției agricole se utilizează:

- prețuri curente;
- prețuri comparabile.

Prețurile curente – sunt prețurile medii de vânzare a producției agricole în anul de raport.

Prețurile comparabile – sunt prețurile medii de vânzare a producției agricole în anul precedent

4.1. Calculul producției în prețuri curente

Calculul trimestrial

Pentru estimarea valorii producției se efectuează calculul producției pe categorii de producători:

- pe producătorii mari – produsul dintre cantitatea de producție și prețul mediu de vânzare pentru fiecare tip de producție agricolă produsă (conform datelor cercetărilor statistice exhaustive);
- pe producătorii mici – produsul dintre cantitatea de producție și prețul mediu de vânzare pentru fiecare tip de producție agricolă produsă (conform datelor cercetărilor statistice selective);

Valoarea producției se calculează separat pe fiecare produs. Produsele care au ponderea mică nu se includ separat, și sunt estimate în total ca „altă producție vegetală” și „altă producție animalieră”.

Suma valorii producției pe diferite categorii de producători este valoarea producției pe țară.

Calculul anual

Evaluarea preliminară anuală a producției agricole se calculează ca suma a patru trimestre.

Evaluarea definitivă anuală – datele detaliate finale pe producția obținută se distribuie pe trimestre retrospectiv și sunt evaluate în prețurile trimestrului respectiv. Valoarea anuală se definitivează ca suma valorilor producției pentru 4 trimestre total.

În baza datelor finale anuale pe cantitatea și valoarea producției pentru fiecare produs se calculează prețul mediu anual (prețuri comparabile pentru calculele anului viitor).

4.2. Calculul producției în prețuri comparabile

Datele finale privind producția produsă în expresie naturală pentru fiecare trimestru a anului precedent se înmulțește cu prețul mediu al anului dat, în urma cărora se primește costul producției în prețuri comparabile.

Datele privind producția produsă în expresie naturală pentru fiecare trimestru a anului curent se înmulțește cu prețul mediu anual a anului precedent în urma căruia obținem valoarea producției curente în prețurile anului precedent (prețuri comparabile).

5. Calculul indicelui fizic a volumului producției agricole

Volumul producției agricole globale în prețuri comparabile se utilizează pentru calcularea indicilor fizici a volumului producției agricole.

Indicele fizic a volumului producției agricole reprezintă ritmul de variație a volumului producției în prețuri comparabile în perioada de raport în comparație cu perioada respectivă a anului precedent și se calculează prin formula Laspeyres:

$$I_q = \frac{\sum q_1 p_0}{\sum q_0 p_0}, \text{ unde}$$

I_q - indicele producției agricole,

$q_1 p_0$ – valoarea producției agricole a anului curent în prețurile anului precedent,

$q_0 p_0$ - valoarea producției agricole a anului precedent în prețurile anului precedent.

Indicele anual a volumului fizic reprezintă raportul dintre valoarea producției agricole a anului curent în prețurile anului precedent la valoarea producției anului precedent în prețurile anului precedent.

Indicele trimestrial a volumului fizic reprezintă raportul dintre valoarea producției agricole a trimestrului curent în prețurile anului precedent la valoarea producției trimestrului respectiv a anului precedent în prețurile anului precedent.

Schema de calcul a indicelui volumului fizic a producției agricole pentru trimestrul I (cifre condiționate):

Tipul producției	Producția, tone		Prețuri comparabile (prețul mediu a anului precedent), lei pentru 1 tonă	Valoarea, mii lei		Indicele volumului fizic în procente
	anul precedent	anul curent		anul precedent	anul curent	
1	2	3	4	5=4x2	6=4x3	7=6:5x100
Producția vegetală - total	x	x	x			
Producția animalieră - total	x	x	x			
Producția agricolă - total	x	x	x			

Se calculează indicele individual a volumului fizic pentru fiecare tip de produs, precum și indicii agregați pe producția vegetală, producția animalieră și în total pe agricultură.

**Lista produselor pentru calcularea volumului producției globale agricole
în prețuri curente și comparabile**

01	Culturi cerealiere și leguminoase - total
	Cereale (fără porumb)
	Grâu – total
	Secară
	Orz - total
	Orz de primăvară
	Orz de toamnă
	Ovăz
	Sorg - total
	<i>Sorg boabe</i>
	<i>Sorg de pe sem. Semincere</i>
	Mălai
	Hrișcă
	Alas, amestec de spicoase
	Alte cereale
	Porumb – total
	<i>Porumb de coacere deplină</i>
	<i>Porumb de pe semăn. semincere</i>
	Total leguminoase boabe
	Mazăre
	Fasole
	Măzărache
	Alte leguminoase
	Total cereale și leguminoase
02	Culturi tehnice
	Sfeclă de zahăr
	Tutun
	Floarea soarelui – total
	<i>Floarea soarelui</i>
	<i>Floarea soarelui de pe semăn. semincere</i>
	Soia
	Rapiță – total
	<i>Rapiță de toamnă</i>
	<i>Rapiță de primăvară</i>
	Culturi etero-oleaginoase - total
	<i>trandafir</i>
	<i>salvie</i>
	<i>levănțică</i>
	<i>mărar</i>
	<i>mintă</i>
	<i>alte culturi etero-oleaginoase</i>
	Plante medicinale
	Plante mamă de sfeclă de zahăr
	Semințe de sfeclă de zahăr

	Alte culturi tehnice(sorg/mături)
03	Culturi pentru nutreț
	Plante rădăcinoase pentru nutreț
	Sfeclă de zahăr pentru nutreț
	Culturi bostănoase pentru nutreț
	Porumb pentru siloz
	Culturi pentru siloz
	Recoltat paie
	Alte plante de nutreț
	Fân din ierburi de un an
	Fân din ierburi perene
	Fân de pe fânețe naturale
	Fân de pe pășuni culturale
	Masă verde de pe pășuni naturale
	Masă verde din ierburi de un an
	Masă verde din ierburi perene
	Masă verde de pe fânețe naturale
	Masă verde de pe pășuni culturale
	Masă verde din ierburi sălbatice
	Tulpini de porumb
	Plante mamă de rădăcinoase
	Semințe de culturi rădăcinoase
	Semințe de ierburi de un an
	Semințe de ierburi perene
	Total plante de nutreț
04	Legume
	Legume de câmp - total
	varză diferită
	castraveți
	tomate
	sfeclă de masă
	morcov
	ceapă uscată
	usturoi uscat
	mazăre verde
	bostani
	ardei
	vinete
	dovlecei
	gogoșari
	verzături
	alte legume
	Legume de teren acoperit - total
	tomate
	castraveți
	alte

	Legume - total
	Plante mamă legumicole
	Semințe de culturi legumicole
	Semințe de mază verde
	Arpagic
	Culturi bostănoase - total
	<i>pepeni verzi</i>
	<i>pepeni galbeni</i>
05	Cartofi
06	Fructe și struguri
	Fructe sămânțoase - total
	mere
	pere
	gutui
	Fructe sămburoase - total
	din care : prune
	vișine
	cireșe
	caise
	piersic
	alte
	Fructe - total
	Nucifere
	Pomușoare-total
	zmeură
	căpșuni
	coacăză
	agriș
	Fructe și pomușoare-total
	Struguri - total
	de soiuri tehnice
	de soiuri de masă
09	Alte culturi
	Paie de cereale
	Material săditor (butași) pentru culturi etero-oleaginoase
	de trandafir
	de levănțică
	altoi de levănțică
	Material săditor pentru livezi, vii, arbuști fructiferi, mii bucăți:
	pomi fructiferi
	butași de viță de vie
	nucifere
	butași de arbuști fr.
	butași portaltoi
	butași altoi

	Flori în câmp
	gladiole
	ochiul boului
	gheorghine
	lalele
	narcise
	alte
	Flori de seră
	garioafe
	trandafiri
	crizanteme
	cale
	lalele
	alte
11.	Animale
	Bovine vii
	Porcine vii
	Ovine și caprine vii
	Păsări agricole vii
	Iepuri
	Cabaline
	Albine
12.	Produse animaliere
	Lapte proaspăt
	lapte de vacă
	lapte de oaie
	Ouă proaspete
	ouă alimentare
	ouă pentru incubare
	Lână
	Miere de albine
	Ceară
	Blană de caracul
	Blană de iepuri
	Diverse secreții animale

Sursele de informație pentru calcularea volumului producției agricole globale în prețuri curente și comparabile

Sursele de bază pentru calcularea volumului producției agricole globale sunt:

- rapoartele cercetărilor statistice exhaustive:
 - f. nr.7-agr “Recolta roadei, semănatul culturilor de toamnă și aratul de zăble;
 - f. nr. 29-agr “Producția obținută la culturile recoltate pe toată suprafața însămânțată”;
 - f. nr.24-agr „Starea sectorului zootehnic”
 - Formulare specializate pe activitatea întreprinderilor agricole;
 - f. nr.21-vînz. “Vînzarea producției agricole”;
 - f. nr.1-achiz. „Achiziționarea și utilizarea producției vegetale”;
 - f. nr.2-achiz. „Achiziționarea și utilizarea producției animale”.
- Chestionarele cercetărilor statistice selective a gospodăriilor țărănești (de fermier) și gospodăriilor populației:
 - Chestionarul A „Cercetarea activității agricole a micilor producători agricoli”
 - Chestionarul B „Suprafețele însămânțate cu culturi agricole”